

# الگوی اسلامی مدیریت بحران

مؤلف: رضا جهادی ارسبی

انتشارات شهیدی

سرشناسه: جهادی ارسی، رضا، ۱۳۴۴- عنوان و نام پدیدآور: الگوی اسلامی مدیریت بحران /  
 مؤلف رضا ارسی. مشخصات نشر: تهران: انتشارات شهیدی، ۱۳۹۶. مشخصات ظاهری: ۲۶۲ص.  
 شابک: ۱-۳۳-۵۰۹۹-۶۰۰-۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی: فیبا موضوع: مدیریت بحران  
 موضوع: Crisis management موضوع: مدیریت بحران- جنبه های مذهبی- اسلام  
 موضوع: Crisis management- - Religious aspects- Islam موضوع: مدیریت  
 بحران - جنبه های قرآنی موضوع: Crisis management - - Qur'anic teaching  
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ الف ۷ ج ۹۴۹ HD رده بندی دیویی: ۶۵۸/۴۵۶  
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۱۷۷۸۵

## الگوی اسلامی مدیریت بحران

مؤلف: رضا جهادی ارسی

ویراستار عالی: دکتر رسول زرگرپور

ویراستار ادبی: ذبیح به مکام

طراح جلد: اسماعیل محمدی

صفحه آرا: ذبیح اله

چاپ: ۱۳۹۶

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات شهیدی

چاپ: سارنگ

بهاء: ۱۸۵۰۰ تومان

مرکز توزیع: نشر و پخش ثمین

نشانی: تهران- خیابان انقلاب- خیابان دوازده فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری غربی بن بست مرکزی پلاک ۱

تلفکس: ۶۶۹۶۱۹۲۰ - ۶۶۹۷۲۸۷۱

ISBN: 978- 600- 5099- 33-1

شابک: ۱-۳۳-۵۰۹۹-۶۰۰-۹۷۸

www.armanshahr pub.ir

n\_p\_samin@yahoo.com

حقوق چاپ و نشر محفوظ و مخصوص ناشر است

## سخن نخست

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست

در جوامع امروز وضعیت‌های اضطراری که عمدتاً از وقوع مخاطرات ناشی می‌شوند شامل حوادث جانی وسیع، بلایا و شرایط اضطراری پیچیده بوده و تهدیدی برای سلامت و امنیت مردم و توسعه انسانی به شمار می‌روند.

همیشه نمی‌توان از بروز ریا و مصایب جلوگیری نمود، اما با فراهم آوردن تجهیزات و لوازم مورد نیاز قبل از وقوع بحران می‌توان وضعیت زندگی افراد را در شرایط اضطراری بهبود بخشید.

مدیریت بحران یک علم کاربردی است. بوسیله مشاهده سیستماتیک بحران‌ها و تجزیه تحلیل آن‌ها در جستجوی یافتن ابزاری است که بوسیله آن‌ها به توان از بروز بحران‌ها پیش‌گیری نموده و یا در صورت بروز آن در حصول کاهش اثرات امداد رسانی سریع و بهبود اوضاع اقدام کرد.

در واقع مدیریت بحران هنر فهم و درک این مهم است که چه زمانی در جستجوی یک بحران باشیم و چه زمانی از آن دوری جویم. هدف اصلی مدیریت بحران و دستیابی به راه حلی معقول برای برطرف کردن شرایط غیرعادی به گونه‌ای است که منافع و ارزش‌های اساسی، حفظ و تأمین گردند. این هدف دربرگیرنده سیاست جاری بوده و از طریق فرایندهای اجباری و انطباق‌پذیری می‌شود تا در نهایت به گرفتن بیشترین امتیازات ممکن از دشمن بیانجامد و موقعیت و جایگاه خودی تا حد امکان بدون هرگونه تزلزلی حفظ گردد.

از آنجا که مدیریت تحقق اندیشه در عمل است. لذا مدیریت اسلامی عرصه تحقق عملی و عینیت یافتن اندیشه اسلامی است. به عبارت دیگر مدیریت اسلامی عامل اجرای اندیشه اسلامی و عامل شکل گرفتن عمل صالح و رفتار انسانی برای خدا به عنوان بهترین راه سعادت بشر و پیشرفت در عرصه‌های مختلف زندگی اعم از فردی، گروهی، سازمانی، اجتماعی و حکومتی است. در حکومت اسلامی مبتنی بر اندیشه سیاسی اسلام مدیریت اسلامی مهمترین عامل شکل‌گیری حیات طیبه و کارآمدی است.

ما در این کتاب کوشیده‌ایم با تعریف بحران و مدیریت بحران به بررسی الگوی اسلامی مدیریت بحران از سیره نبوی پیامبر اسلام(ص) تا مقام عظمای ولایت به عنوان یک مدل موفق و قابل استناد در مدیریت بحران‌های سیاسی و اجتماعی بپردازیم و مطالعه آن می‌تواند با نگرش به عرصه اقتصاد مقاومتی که خود در شرایط بحران توسط مقام معظم رهبری طراحی گردیده و بحث مدیریت جهادی که از مؤلفه‌های اصلی اقتصاد مقاومتی است به مدیران در این بررسی اساس کشورمان یاری رساند. امید آن که توانسته باشیم گام مؤثری در راستای ترویج اندیشه‌های ناب مدیریتی انقلابی- اسلامی برداشته باشیم.

یا رب قرآنای خدمتک جوارحی

رضا جادو، نویسنده

## فهرست مطالب

فصل اول

بحران چیست ..... ۲

فصل دوم

انواع بلایا ..... ۱۶

فصل سوم

بحران‌های بین‌المللی ..... ۳۰

فصل چهارم

فرآیند مدیریت بحران ..... ۶۸

فصل پنجم

دستورالعمل تغذیه در شرایط بحران ..... ۱۱۰

فصل ششم

مدیریت بحران در سیره سلامی ..... ۱۴۲